

РАДА СУДДІВ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5, тел.: (044) 277-76-29, факс: (044) 277-76-30

5 вересня 2014 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я

№ 22

Відповідно до пунктів 1 і 2 Основних принципів незалежності судових органів, схвалених резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї ООН від 29 листопада та 13 грудня 1985 р., незалежність судових органів гарантується державою і закріплюється в Конституції або законах країни. Усі державні та інші установи зобов'язані шанувати незалежність судових органів і дотримуватися її.

Рекомендація № R (94) 12 Комітету Міністрів Ради Європи від 13 жовтня 1994 р. щодо незалежності, ефективності і ролі суддів містить положення про те, що виконавча і законодавча гілки влади повинні гарантувати незалежність суддів і утримуватися від кроків, які б могли поставити її під загрозу.

Незалежність і недоторканність суддів гарантовані Конституцією України (статті 126 і 129). Закон України “Про судоустрій і статус суддів України” визначив засоби, з допомогою яких забезпечуються конституційні гарантії самостійності судів і незалежності суддів.

На необхідності зміцнювати судову владу і дбати про її авторитет неодноразово наголошується у публічних виступах усіх сучасних політичних діячів України. На жаль, практичні кроки не завжди відповідають цим заявам.

Верховною Радою України 24 липня 2014 року прийнято за основу проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо оновлення державного апарату та спрощення надання адміністративних послуг» (реєстр. № 4322а від 21 липня 2014 року, внесений Кабінетом Міністрів України).

У зазначеному проекті пропонується внести зміни до деяких законодавчих актів, які спрямовані на покращення якості надання адміністративних послуг.

У Прикінцевих положеннях законопроекту передбачається проведення атестації суддів до 1 вересня 2015 року. Метою атестації є оцінка рівня

знань та професійної кваліфікації суддів, підвищення їх відповідальності за додержання законодавства під час розгляду справ.

Аналіз унесеного на розгляд парламенту законопроекту, свідчить про те, що його автор – Міністерство юстиції України, включило до Розділу II «Прикінцевих положень» проекту закону питання, які не мають безпосереднього зв'язку з положеннями Розділу I.

Передбачена проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо оновлення державного апарату та спрощення надання адміністративних послуг» атестація суддів не узгоджується з положенням Конституції України й не уможливиє реалізацію її результатів, оскільки, за такою підставою суддю не можна звільнити.

У Ради суддів України не викликає сумніву той факт, що кваліфікацію суддів загальної юрисдикції необхідно постійно підвищувати. Для цього законодавством передбачено щорічне навчання у Національній школі суддів України суддів, призначених на посаду судді вперше та раз на три роки – суддів обраних безстроково.

В системі судоустрою України працюють органи, які спеціально створені для роботи з суддівським корпусом, в тому числі і в питаннях перевірки рівня знань і кваліфікації суддів – Вища кваліфікаційна комісія суддів України та Вища рада юстиції.

Як зазначено у Висновку № 1(2001) Консультативної ради європейських суддів для Комітету Міністрів Ради Європи щодо стандартів незалежності судової влади та незмінюваності суддів, незалежність суддів є передумовою верховенства права та основоположною гарантією справедливого суду.

У Рекомендації № R (94) 12 (994_323) у Принципі VI (2) і (3) підкреслюється необхідність наявності точного визначення тих провин, у результаті яких суддя може бути знятий зі своєї посади або щодо нього можуть бути вжиті дисциплінарні заходи, у повній відповідності з вимогами щодо справедливого розгляду.

Організація атестації усіх суддів як засіб лustrації не відповідає загальним принципам незалежності та відповідальності суддів, зокрема Основним принципам ООН, пункту 2 Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи № R (94) 12 від 13 жовтня 1994 року Принципу 1(2) (d) та Принципу VI (1) (2).

Відповідно до зазначених принципів судді, яких було призначено безстроково не можуть бути відкликані без достатніх та те причин до досягнення ними пенсійного віку.

Бюро Консультативної Ради європейських суддів (CCJE-BU) в Коментарі до деяких положень Конституції Словацької Республіки,

підготовленому 1 липня 2014 року, також підтримує позицію, що «безпека перебування на посаді та незмінюваність суддів є ключовими елементами незалежності суддів. Безстрокове призначення може бути перервано тільки у випадках серйозних дисциплінарних проступків та кримінальних правопорушень, встановлених законом, або якщо суддя більше не може виконувати свої повноваження».

Також, у висновках Бюро Консультативної Ради європейських суддів зазначено, що «Ілюстрація всіх суддів, яким гарантується строк перебування на посаді, не відповідає міжнародним стандартам. Словацька Республіка впродовж багатьох років була державою, відданою верховенству права, і на сьогоднішній день там не відбувається пост-революційної зміни від тоталітарного режиму на демократичну державу».

Рада суддів України, підтримуючи прагнення до формування високопрофесійного суддівського корпусу, вважає, що запровадження атестації усіх суддів несе загрозу їх незалежності. Від цієї процедури необхідно відмовитись, зосередивши зусилля на вдосконаленні законодавства, при якому повною мірою кар'єра суддів буде залежати від рівня знань та професійної кваліфікації.

З метою посилення відповідальності суддів за порушення законодавства під час розгляду конкретних справ необхідно удосконалити юридичні підстави відповідальності суддів та санкцій за такі порушення.

Одним із шляхів для посилення відповідальності суддів може бути застосування такого виду дисциплінарної відповідальності як проходження повторного кваліфікаційного іспиту (атестація) та у випадку не проходження звільнення у зв'язку з недостатнім кваліфікаційним рівнем.

Заслухавши та обговоривши інформацію секретаря Ради суддів України А. Марцинкевича щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо оновлення державного апарату та спрощення надання адміністративних послуг», відповідно до статті 113, частини п'ятої статті 127 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та Положення про Раду суддів України, затвердженого рішенням Х позачергового з'їзду суддів України 16 вересня 2010 року у редакції затвердженій рішенням XII позачергового з'їзду суддів 20 червня 2014 року, Рада суддів України

в и р і ш и л а:

Звернутися до Верховної Ради України з метою виключення з проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо оновлення державного апарату та спрощення надання адміністративних

послуг» (реєстр. № 4322а від 21 липня 2014 року, внесеного Кабінетом Міністрів України) положень щодо приведення у строк до 01 вересня 2015 року атестації усіх суддів, як такого, що порушує принципи незалежності суддів та протирічить положенням Конституції України, Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та міжнародним стандартам.

**Голова
Ради суддів України**

В. М. Сімошенко